

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ในส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอมือง จังหวัดลำพูน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๙,๓๗๒ คน

ตารางที่ ๓.๑ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน (คน)
๑	บ้านพญาผาบ	๖๐๓
๒	บ้านศรีคำ	๖๗๕
๓	บ้านชีเหล็ก	๖๒๒
๔	บ้านสันป่าฝ้าย	๘๒๕
๕	บ้านศรีชุม	๘๔๐
๖	บ้านสิงห์เค็ง	๑,๔๒๗
๗	บ้านร่องส้าว	๑,๐๕๗
๘	บ้านแม่ยาก	๑,๒๒๐
๙	บ้านกลาง	๖๔๕
๑๐	บ้านประตู่โขง	๖๔๒
๑๑	บ้านหอชัย	๓๘๐
๑๒	บ้านแจ่มพัฒนา	๔๓๖
รวมทั้งสิ้น		๙,๓๗๒

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีโควตา (Quota) โดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรกับตารางมาตรฐานว่าด้วยขนาดประชากรและขนาดตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๓๗๐ ตัวอย่าง

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านเฉลี่ยตามสัดส่วนของประชากร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน (คน)
๑	บ้านพญาผาบ	๒๔
๒	บ้านศรีคำ	๒๗
๓	บ้านชีเหล็ก	๒๕
๔	บ้านสันป่าฝ้าย	๓๓
๕	บ้านศรีชุม	๓๓
๖	บ้านสิงห์เค็ง	๕๖
๗	บ้านร่องส้าว	๔๒
๘	บ้านแม่ยาก	๔๘
๙	บ้านกลาง	๒๕
๑๐	บ้านประตู่โขง	๒๕
๑๑	บ้านหอชัย	๑๕
๑๒	บ้านแจ่มพัฒนา	๑๗
รวมทั้งสิ้น		๓๗๐

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๑๔ ท่าน ประกอบด้วย

๓.๒.๑ เจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับติดตาม ดูแล และรับผิดชอบ เกี่ยวกับกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน ๗ นาย

๓.๒.๒ ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านของตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน ๗ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ประกอบด้วยคำถาม ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ตามลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งตามกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนตามแผนและนโยบายฯ ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ดังนี้

๑.๑) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลำดับ ดังนี้

๑.๑.๑) การมีส่วนร่วมในการรับรู้

๑.๑.๒) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๑.๑.๓) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

๑.๑.๔) การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๑.๑.๕) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ

๑.๒) กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนตามแผนและนโยบายฯ ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ได้แก่

๑.๒.๑) กิจกรรมเตรียมความพร้อม

๑.๒.๒) กิจกรรมสร้างองค์ความรู้

๑.๒.๓) กิจกรรมเฝ้าระวัง

๑.๒.๔) กิจกรรมสร้างความเข้มแข็ง

๑.๒.๕) กิจกรรมบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่าย

ตอนที่ ๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน โดยแบ่งตามกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนตามแผนและนโยบายฯ ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน

ตอนที่ ๓ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ประกอบด้วยคำถาม ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) ตั้งแต่ระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และ มากที่สุด

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ ๔ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไข ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended)

๓.๓.๒ การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทั้งการตรวจความตรงเชิง เนื้อหา (Content Validity) และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการดังนี้

๑) การตรวจคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญในสาขางาน ตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

- ๑.๑) อาจารย์ อาเดช อุปนันท์ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป รก.
- ๑.๒) อาจารย์ ไพรินทร์ ณ วันนา หัวหน้าสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- ๑.๓) ดร.นิกร ยาอินตา อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
- ๑.๔) อาจารย์ ประเด่น แบนปิง หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
- ๑.๕) อาจารย์ เสน่ห์ ใจสิทธิ์ หัวหน้าสาขาวิชารัฐศาสตร์

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๒) การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจคุณภาพ ด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชน ในพื้นที่อื่น จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อ วิเคราะห์หา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) ได้ค่า สัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ ๐.๘๙๒

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือ ที่สร้างขึ้น ดังนี้

๓.๔.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากเจ้าพนักงานตำรวจ สถานี ตำรวจภูธรเมืองลำพูน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับ ติดตาม ดูแล และรับผิดชอบ เกี่ยวกับกิจกรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ผู้กำกับการตำรวจภูธรเมืองลำพูน สารวัตรงานป้องกันปราบปราม รองสารวัตรงานป้องกัน ปราบปราม และผู้บังคับหน่วยงานป้องกันปราบปราม รวมทั้งสิ้น ๗ นาย

๓.๔.๒ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านของตำบลบ้าน กลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รวมทั้งสิ้น ๗ คน

๓.๔.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๗๐ ตัวอย่าง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมความคิดเห็นในการตอบ นำเสนอในภาพรวมโดยไม่ระบุชื่อ สกุล และตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล

๓.๕.๒ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๗๐ ตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์โดย ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

๒) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การทดสอบค่าทีและเอฟ (t-test และ F-test) ดังนี้

๓.๑) กรณีเปรียบเทียบประชาชน ๒ กลุ่ม ได้แก่ การจำแนกตามเพศ ใช้ t-test

๓.๒) กรณีเปรียบเทียบประชาชน มากกว่า ๒ กลุ่ม ได้แก่ การจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใช้ F-test

๔) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) วิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมความคิดเห็นในการตอบ นำเสนอในเชิงพรรณนาความเรียง

๕) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) วิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมความคิดเห็นในการตอบ นำเสนอในเชิงพรรณนาความเรียง

๓.๕.๓ เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมมากที่สุด	๕	คะแนน
มีส่วนร่วมมาก	๔	คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	๓	คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	๒	คะแนน
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	๑	คะแนน

๓.๕.๔ เกณฑ์การแปลผล

การแปลผลค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ของสถานีตำรวจภูธรเมืองลำพูน กำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	แปลว่า	มีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	แปลว่า	มีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	แปลว่า	มีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	แปลว่า	มีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	แปลว่า	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด